

DOWN SINDROM

ŠTO JE DOWN SINDROM?

Downov sindrom je oblik sindroma koji se javlja kao posljedica anomalije kromosoma 21. U oko 95% slučajeva postoji cijeli dodatni kromosom 21 (trisomija 21). Pokazatelji Downova sindroma su specifičan izgled lica i intelektualne teškoće, pojavljivanje šestog prsta (šestoprstost), općenito je donja usna malena pa jezik ne može stati. Opisao ga je prvi put John Langdon Down 1866. godine i po njemu je dobio ime. Godine 1957. ustanovljeno je da je najčešći uzrok ovog sindroma trisomija. Osim intelektualnih teškoća DS uzrokuje niz zdravstvenih i funkcionalnih teškoća kao što su teškoće: hranjenja, disanja, oštećenje sluha, problem auditivne memorije, teškoće vizualne percepcije.

Dan Downova sindroma obilježava se 21. ožujka.

KAKO POTICATI DIJETE S DOWN SINDROMOM?

Za učenje djeteta s Down sindromom bitno je poticati sve aspekte djetovog razvoja kao što su samostalnost, spoznaja, fina i gruba motorika, komunikacija i socijalizacija nudeći im pri tom različite auditivne, vizualne i taktilne poticaje. Prilikom toga treba slijediti sekvence zdravog razvoja i to od najranije dobi tj. od trenutka kada se otkrije teškoća. Pritom važnu ulogu u procesu učenja djece s DS imaju roditelji kao najvažniji učitelji svoga djeteta. Drugi važan činbenik u procesu učenja je okolina. Poticajna okolina pruža više informacija koje utječu na razvoj mozga i na njegovo funkcioniranje. Dijete postaje manje pasivno, istražuje svoju okolinu, promatra predmete i osobe u njoj, što povoljno utječe na razvoj komunikacije, koncentracije, pažnje i mišljenja, motorike, spoznaje. Djeca s DS uče sve vještine kao i druga djeca, samo svojim tempom i potrebno im je više puta ponuditi određenu stimulaciju.

INKLUZIJA DJECE S DOWN SINDROMOM

Vrlo bitan faktor u razvoju djece s DS je i njihova inkluzija u redovne odgojno obrazovne ustanove. Inkluzija zahtjeva višu razinu uvažavanja djece s teškoćama u razvoju, tretira ih kao punopravne sudionike u odgojno-obrazovnom procesu u kojem je osigurana individualna pomoć u situacijama kad je neophodna. U takvom pedagoškom okruženju djeca s TUR sudjeluju u igri i ostalim zajedničkom aktivnostima sa djecom bez razvojnih teškoća. Na taj se način stvara odnos među njima koji se temelji na poštovanju, uvažavanju različitosti potreba i mogućnosti. Drugim riječima, svakom djetetu omogućava da napreduje u skladu sa svojim mogućnostima, te tako aktivno sudjeluje u društvenom životu (Mikas i Roudi, 2012, str. 209.)

Osnovni principi rada u suvremenim odgojno obrazovnim ustanovama koje moramo uzeti u obzir u radu s djecom s DS su:

- Pozitivan odnos prema različitosti, što znači različite mogućnosti u obrazovanju sve djece
- Prihvatanje i druženje s vršnjacima
- Uzimanje u obzir individualnih potreba sve djece, što zahtjeva fleksibilnost i prilagođavanje razlikama
- Angažiranost stručnjaka različitih profila
- Odgovarajući materijalni uvjeti
- Uzimanje u obzir posebnih odgojno-obrazovnih potreba sve djece, pa tako i djece s DS

A to sve proizlazi iz temeljnih ljudskih prava:

- Sva djeca imaju pravo učiti zajedno
- Djeca ne smiju biti podcjenjivana, diskriminirana ili isključivana zbog svojih ograničenja u učenju ili teškoća u razvoju
- Nema nikakvih zakonskih razloga za odvajanje djece u specijalne škole.
- Djeca moraju ostati zajedno s prednostima i nedostacima za sve

Djeca koja su uključena u redovne odgojno obrazovne ustanove postižu puno bolje rezultate na svim razvojnim područjima, postaju punopravni članovi društvene zajednice te se bolje pripremaju za što samostalniji oblik života.

U cijelom tom procesu uključivanja i učenja djece s DS neizostavna je uloga odgojitelja. Suosjećajan odgojitelj prepoznaje i imenuje djetetove osjećaje, ima kapacitet da prihvati dijete kao jedinstvenu osobnost i zasebnu individuu neovisno o tome odakle potječe, kakve su mu sposobnosti i kako izgleda. Od velike je važnosti uključivanje djeteta u sve aktivnosti skupine kako bi se iskoristili svi djetetovi razvojni potencijali.